

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pletz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hova a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 7. szám.

Előfizetési tábla:

Évesre ————— 24 kor
Félévre ————— 12 „
Negyedévre ————— 6 „
Egy hóra ————— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Szerda, január 9.

Hegedüs miniszter és a kisipar.

Budapest, 1901. január 8.

Az a leirat, melyet Hegedüs kereskedelemügyi miniszter a temesvári ipartestülethez intézett, országosra a legnagyobb figyelmet kelti. Annak egy szokatlan terjedelme, különös formája, mint a tárgy minden részletére való behatolása igazolja a nagy érdeklődést és a legnagyobb tisztelettel a becsüléssel kell adoznunk a miniszternek, hogy volt bátorsága a dolgokat a maguk igazi alakjában megmutatni és egy nemzetgazdasági igazságot leplezetlenül kimondani, tekintet nélkül arra, vajjon kell-e hallani, vagy egyeseknek kellemetlenül hangzik-e a fülükbe.

A tárgy, melyről szó van, a következő: Temesvárott államsegélyvel egy cipőgyári részvénytársaság alakult 1.200.000 korona teljesen befizetett tőkével. Az új vállalat főleg a keleti kivitel részére számdekszik ugyan dolgozni, de magától értendő, hogy a belföldi fogyasztással szemben sem fog visszautasítólag viselkedni. A gyár alapítása által a cipőszakmabeli ipartűzők fenyegetve látták magukat és a temesvári ipartestület más ipartestületekkel egyetemben indítatva érezte magát, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez előterjesztést intézzen, melyben azt panasolta föl, hogy az állami segélyvel alapított gyárak a kisipart tönkre teszik és hogy az állam részéről a kisipar érdekében alig történik valami.

Ily súlyos panaszt nem akart a kereskedelemügyi miniszter röviden elintézni, jóllehet igen közel volt a csábítás, azt egyszerűen azzal tűni el, hogy mindenütt, hol haladást vehetünk észre, tapasztalhatjuk azt is, hogy a nagyüzem kiszorítja a kisipart és hogy kárba veszett fáradság lenne, e fejlődési folyamatot feltartóztatni akarni. Arra is utalhatott volna a miniszter, hogy az állam tényleg igen sokat tett a kisipar teljesítőképességének emelése végett

és hogy az iparosok jövőendő nemzedéke sokkal magasabb színvonalon áll, mert az állami intézmények által sokkal jobb általános és szakcsertü előkészítést nyer, mint azelőtt történt. Ennek megismerése végett csak a legközelebbi, kezünk ügyébe eső tanonc munkakiállítását kell meglátogatnunk, vagy egy pillantást vetnünk az ipariskolákra. A miniszter azonban nem érte be ezzel, hanem belement a kérdés minden részletébe, hogy először az ügy szükséges ismerete minden érdekelt körbe behatoljon, és másrészt ez utóbbiak idejekorán megtehessek azokat az intézkedéseket, melyek lehetővé tehetik további életképességüket.

A leghathatósabb eszköz, hogy a gyárpár mellett a kisipar fentarthassa magát, a társulásban van. Az egyes, gyöngébb erőknél egyesülniök kell, hogy a nyersanyagot közös bevásárlási forrásból szerezhessék be és a termékek eladása számára közös elárusítóhelyeket állítsanak fel, miáltal közvetve a nagyiparra térnek át. A kisiparosoknak különben egy nagy előnyük van a gyárpárral szemben abban, hogy ők kielégítő értelmesség mellett az egyes fogyasztók külön kívánalmaiba képesek belémenni, amit mindenki, kinek ehhez megvannak a kellő eszközei, szívesen megfizet nagyobb árák megadásával, ami nagyiparnál természetesen nem lehetséges. Es végül a már létező ipartűzők abban is találhatnak bizonyos megnyugvást, hogy abban a pillanatban, melyben a nagyüzem nyomást gyakorolni kezd az iparra, megszűnik az a verseny, melyet eddig számos segéd forszírozott önállósítása említésreméltó tüzemőke nélkül okozott nekik, mely verseny a mostani rossz helyzetet is nem kis mértékben idézte elő.

A kisipar terét a nagyipar meghonosítása kétségtelenül nagyon meg fogja szűkíteni, de ha már ezt el nem hárit hatjuk, akkor kívánatos és nemzetgazdasági szempontból elengedhetetlen, hogy

ez magyar nagyipar által történjék és ne idegen által.

A kereskedelemügyi miniszternek pedig érdeme az, hogy nemcsak lehetőleg előmozdítja a nemzeti nagyipar keletkezését, hanem arra is törekszik, hogy a helyzetnek és a helyzet szükségének helyes megismerését a lehető legszélesebb körökben elterjeszsze, nem törődve azzal, vajjon kisebbiti avagy öregebbi-e ez népszerűségét. Ebben olyan nagyság vonását látjuk, mely kell, hogy mindenkinek imponáljon.

L. L.

HIREK.

Helyekajánló

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon este 6 tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad. — Október 3-tól minden szerdán szombatig fél órával délig délután hölgyek részére.

- Január 12. Dominó álarcsobál.
- „ 15. Közig. bizottsági ülés.
- „ 19. A törökbecsei takarékpénztár közgyűlése.
- „ 22. Városi közgyűlés.
- „ 24. A második német-eleméri takaré- és előlegszövetkezet közgyűlése.
- „ 25. A törökbecsei néptakarékpénztár részvénytársaság közgyűlése.
- „ 27. Az antalfalvai járási takarékpénztár r. t. közgyűlése.
- Február 10. A módosi takarékpénztár közgyűlése.

— Közigazgatási bizottság. Torontárvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 15-én délelőtt 10 órakor tartja rendes havi ülését a megyei székház kistermében.

— Áthelyezés. Gundelfinger György, az 5-ik honvédezred hadnagyát Nagybecskerek-ről Szegedre és helyébe Müller István hadnagyot Szegedről Nagybecskerekre helyezték át.

— Beszede. A nagybecskereki szerb egyházi dalárda által tegnap este a színházban rendezett „Beszede“, ami az erkölcsi sikert illeti, fényesen sikerült. Anyagi sikerről azért nem számolhatunk be, mert a közönség alig töltötte meg félig a nézőhelyeket. A műsor egyes számai fokozódó hatással lettek előadva. Készséggel kell e helyen elismernünk, hogy

A „TORONTÁL“ tárcája.

A szép Regináld.

Regináld, a szép Regináld csak úgy ropogtatta az asszonyi sziveket, mint a gyermek a cukrot. Vagy, hogy méltóságosabb hasonlattal éljek, úgy bánt velük, mint vihar a falevéllal: csak rájuk fújt és már lesodorta őket. Nem mondom, hogy hivatásos noszábitó volt, mert nem is fáradozott azzal, hogy csábítsa őket. Egyszerűen hagyta őket csábulni. Ha valamelyik szép asszony ilyenformán rimánkodott hozzá:

— Kedves, szép Regináld, legyen szives csábítson el engem! — a szép Regináld gunyos mosolyra vonta az ajkait és így válaszolt:

— Maga egy kicsit el van bizakodva, pintyőkhém. Azon már túl volnék, hogy én csábítsam el magukat: de ha az a malheur érte, hogy belém méltóztatott bolondulni, hát csak csábítson el maga engem. Nem vagyok rossz fiu és megígérem eszennel, hogy nem fogok túlságosan védekezni.

Mit tehettek a szegény asszonyok: ha őket nem akarta ostromolni a szép Regináld, hát ők ostromolák a szép Regináldot. Mert Regináld szép volt és az ellenállhatlan Regináldba bele kellett bolondulnia minden asszonynak, ezt érezték az asszonyok és tudta Regináld.

Regináld tehát csak mosolygott és hagyta, hogy szeressék, a míg csak birta a szerelmet. Sokáig birta, mert erős fiu volt Regináld, de mikor már a soknál is több volt a jóból, meg-

unt a dolgot. Egy kicsit megcsömörlött a szép Regináld és kétségbeesetten fakadt ki:

— Örökké ez így nem mehet! Az én türelmemnek is van határa. Nagyon sajnálak benneteket, szegény szerelmes asszonyok, de én megcsököm.

Es a szép Regináld megszökött Elment a hegyek közé, a hol volt egy mohos kastélya négy lapos toronynyal. Ebben lakott egy öreg kulcsár. Az öreg kulcsárnak volt egy öreg felesége, meg egy fiatal leánya. Az öreg kulcsár a kastélyt őrizte, a felesége a leányt őrizte, a leány pedig kecskéket őrzött.

A szép Regináld bezárkózott a négytornyu kastélyba és fáradhatatlanul pihent. Minden tejt megivott, a mit a kecskék adtak és minden tojást megevett, a mit a tyukok tojtak. Így aztán volt annyi ereje, hogy a levelekre, a mik kosárszáma jöttek utána, szépen ráírhatta a borítékjukra, hogy „Viasza“.

Es boldogan mosolygott, mikor készen volt valamennyivel.

Hogy multak a napok, valamivel kevesebb dolga lett a szép Regináldnak. A levelek megfogytak és egy hónap múlva már olyan kevés jött, hogy a szép Regináld így gondolkodott:

— Talán el is olvashatnám őket.

Természetesen egyazon tartalma volt valamennyinek. Keserű szemrehányás, majd enyhe hangja a bocsánatadásnak, végül pedig lázas sürgetése a türelmetlen vágyának. Eleinte boszánkodott rajtuk a szép Regináld, utóbb csendes részvétté enyhült a boszánkodása.

— Szegények! mormogta. Egyszerre aztán egészen elfogytak a levelek.

Egy szép napon egyetlen egy se jött, se rózsaszínű, se sárga, se fehér. A szép Regináld kétszer is megkérdezte a kecskeőrző leányt, a ki a leveleket szokta behozni a faluból:

— Egy se jött?
— Egy se, instálom; — felelte a nagy kecskeőrző leány, a ki akkora volt, mint egy dragonyos.

A szép Regináld az ajkába harapott. Az Isten a megmondhatója: miért; de bántotta a dolog. Délben az öreg asszonyt kérdezte meg:

— Nem jött levelem?

— Nem jöve, instálom.

Ekkor már bosszus volt a szép Regináld és a mint telt a nap, egyre nőtt az elkeseredése. Mély megvetés töltötte el a lelkét és szenvedélyesen ismételtette:

— Hálátlan népség!

De másnap megint nem hozott levelet a leány. A szép Regináldnak most már ökölbe szorult a keze. Nagy lépésekkel járt fel és alá a négy tornyu kastélyban és nehéz léptei alatt döngött a talaj. Délután már azzal foglalatoskodott, hogy olvassgatta a régi leveleket, a melyeket véletlenül elfelejtett elégetni.

Alkonyatkor pedig kitért a kebléből a sóhajítás:

— Csak még egy akadna, a ki hívna!

A szép Regináld ezután busan járta az erdőt, a hegyet. Immár nagyon egészséges volt és a szíve szörnyen szomjazta a szerelmet. De ő a szép Regináld volt, a ki ostrom nélkül meg nem adhatta magát és hívás nélkül vissza nem mehetett. Várta, várta, mikor jön a levél, a mely epedő szíval édesgeti vissza, de az idő telt, le-

Nagybecskerekén a szerb egyházi dalárda a legjobban fegyelmezett dalárdák egyike, ami Osváld karmester érdemének tudható be. Különös feltűnést keltettek a Szlaviánszkyékra emlékeztető piarók és pianissimók, valamint a páratlanul erős basszus hangok. Erdélyán Péter igen ügyesen szavalta el a Straity György által írt verses prólógot. A vegyes kar által előadott Mokranyc féle szerzemény zajos zsviók és „na novo”-ra ragadta a hallgatóságot. Straity Marica kisasszony biztos kézzel adta ezután elő Raffnak egyik nehezebb szerkezetű A moll szonátile-ját, viharos tapsokkal jutalmaztatva. Czvetkov Ráda ur kellemes tenorjával egy szerb balladát adott elő, amit mag kellett ismételnie. Legjobban tetszett a „Dalmatinszki szvatovi” vegyeskarra írt darab, négykezes zongora kísérettel, továbbá a „Mornarszki chor”. Kupuszárovi Jenő ur humorisztikus szavallata derűtséget keltett. Végül a vegyes kar friss ítemű darabja fejezte be a zenei műelőzetek sorát, amelyek teljesen kielégítették a hallgatóságot, melynek soraiban ott láttuk Rónay Jenő főispánt nejével együtt. Az előadást a hajnali órákig tartó táncmulatság fejezte be, melyen a kevés számú résztvevők a legjobb hangulatban engedték át magukat a farsangi hangulatnak. Örömmel regisztráljuk, hogy a kolo mellett a csárdás is helyet foglalt a táncrendben.

— **A pálya szabad!** Kérdezők, hogy mitől pálya! És még kérdezhetik? Hát a — jégpálya, a mely a mostani télen már harmadnapja van nyitva. Májusban már így január elején belefáradtak, beleuntak a korcsolyázók a jég-sportba s az időn csak most kezdhetnek hozzá. A pénzügyi palota sarkán kidugott kék-sárga zászlóval hirdeti a korcsolya egyesület, hogy a jégpálya nyitva van s Halifax hívei mohó sietséggel szedik elő a rozsdás korcsolyákat; smirglizik, kőszőrülnek s hajrá, a jégre iparkodik a fiatalság iríngálózni, nagy sebességgel siklani tova a sima jég tükörén. Karácsony hetében szinte komikusan tűnt fel a vaskorcsodák kirakataiban nagy számmal fölhalmozott korcsolyakészlet s ma már szinte lelkesedéssel gyűjtik s kedvet kap a korcsolyavételre, a hi látja, hogy olyan pompás túlnk letti egyszerre. Újév napján vált az idő télre s tegnap és ma ugyancsak kitett magáért a télapó, a mennyiben egész szigorúsággal lépett föl. A pálya szabad! Ez most a jelszó. Tessék az alkalmat felhasználni, mert ki tudja, meddig kinálkozik! A milyen veszélyes az időjárás, kitalálhatják, hogy a mint a lagymatag december egy nap alatt köpenyegyet fordított, a február is megselekedheti s újra langyosra válik az idő.

— **Ingyen kenyér mindenfelé.** Mint lapunknak jelentik, Nagyváradon mozgalom indult meg, melynek az az eredménye, hogy péntek óta naponta több embernek osztanak ki kenyeret.

vél nem jött és mennél több idő telt, annál kevesebb lett a reménye, hogy jöjjön.

Igy busult négytornyos kastélyában, a csendes hegyek között a szép Regináld. Ősz lett, lombjait hullatta az erdő és hideg szelek rohantak le az ormokról. A szép Regináldot szinte eltemette a keserűség, a mikor egymagában nézte a kastély ablakaiból, mint dühöng a hegyek ormán a hóihar.

Majd belehalt már a bánatba; de a sors kedvelte a szép Regináldot. — hisz a sors is csak asszony! — és egy napon ujjongva jött a kecskeörző leány.

— **Levelet hoztam!**

Hosszúkás, finom, szerelmes formájú levél volt. Halaványzöld, az írás pedig kék rajta, az is hosszúkás, finom, szerelmes formájú. A szép Regináldnak kis diák korában se dobogott jobban a szíve, a mikor az első ilyen fajta levelet kapta. Piros lett az arca, csillogóra pirult a szeme, a mikor olvasta.

„Most írok neked szép Regináld, mikor tudom, hogy rajtam kívül senki se ír többé neked. Bevártam, a mig mindenki elfelejt és a mikor mindenütt be van már töltve a helyed. Bevártam, a mig senki se emleget többé. Nehéz volt a várakozás, ámbar nem volt nagyon hosszú. Most már tudom, hogy egyedül vagy és ime, fölkereslek. En vagyok az, a kit lázas szenvedélyvel szoritottál a szívedre és a kinek égő csókok között esküdted a fülébe, hogy — „örökké”. És azt is, hogy „senki mást rajtad kívül soha”. — En is megesküdtem, és ime, állom eskümet. Várlak, hogy jöjj és ha hívsz, megyek. Ha férfi vagy igazán, a kinek egész a leike, szent az érzése és a szava, tudnod kell, ki vagyok. Ezért nem

— **Vonatkésés.** A ma reggeli budapesti vonat három órai késéssel érkezett be a nagybecskereki pályaudvarba a beállott hófúvások következtében.

— **A népszámlálás vége felé.** Még csak egy nap s a fürge lépésű számláló biztosok nagy tasakkal a hónuk alatt nem röjják az utcákat. A hideg téli levegőről szépen visszatérnek a langymelegre fűtött irodákba s gondolkodhatnak a fölött, hogy mi minden történt velük ezalatt a tíz nap alatt.

Hogy hányszor mondta nekik a mosolygó arcú szobaleány:

— Még nem lehet bejönni, kérem; a nacs csága most öltözik; ehoh ni, most kefelem a fogait.

Hogy hány helyen nézték őket adószedőknek, elítélőlván egy pár begyias fejű, selypítő családfagot, mert hiszen azok még ugysem porcökötelesek.

Hogy az évszámok bevallását tekintve, hány vén kisasszony lett bakfis és hány bakfis let nagy leány a számláló lapon. — Egyszóval a változatok hanglétráján állva, felsóhajthatnak:

— Még egy ilyen népszámlálás s menten letesszük a lantot.

— **Tartsuk tisztán a járdákat.** Mióta leesett az idei első hó, szótá folyvást figyelmeztették a háztulajdonosokat, hogy tartsák tisztán a járdákat. A rendőrség végre erősebb fellépésre határozta el magát, amennyiben ma délelőtt a következő szövegű cédulákkal intette meg a háztulajdonos urakat:

„Felhívom, hogy a járdán összegyülemlt s részben már odafagyott havat azonnal eltakarítani sziveskedjék, mert ellenesében az hivatalból címzett költségén fog eszközölni; azonkívül tíz koronáig terjedő pénzbírság fog kiszabni. Kelt Nagybecskerekén, 1901. évi január hó 8 án. Rendőrkapitányság.”

— **Hideg falu, meleg város.** A nagy trafikban történt. Egy jó falusi néne vett bilyegyet. Arca majd kicsattant, oly piros volt — persze a hidegtől, mert csak egy vékony rékfi volt rajta.

— **Hát menyecské — kérdik tőle — maga nem fázik.**

— Dehogyan nem, kérem szépen!

— **Hát akkor miért nem terített magára legalább egy nagykendőt?**

— **Kérem szépen, azt hittem, hogy a városban melegb van, mint a falun!**

S ezt a huszadik század kilencedik napján mondja egy némben.

— **Acetilén világítás Szőregen.** Tóth Károly szőregi jegyző és Hegyközi József községi bíró indítványára a képviselőtestület a közvilágításnak acetilénvel való ellátását határozta el. A kísérlet, melyet a községüzemnél tettek, szépen sikerült s most már fölállítják a lámpákat. Szőregen a szegedi heivásárok alkalmával százával mennek át a környékbéli falvakról érkező kocsi, melyek többnyire éjjel indulnak a szegedi piacra s így ezért is szükaég volt a modern kivilágításra. Mióta Szőreg községnek magyar jegyzője és bírja van, igen sokat haladt. Az ártézi kuton kívül sok rég óhajtott

írom meg a nevedet. Ha nem találnád ki, nem érdemlenéd meg, hogy megtudd!”

A szép Regináld elolvasta a levelet egy, kétszer, tizszer és százasor. Egész nap egyebet se csinált, csak olvasta. Hajnal pirkadásánál, déli nap fényénél, alkonyat homályában. Találgatta az írást, fűrkészte a multat és ezernyi esküvései között a multnak mohó érdeklődéssel kutatta ezt az egyet. De, jó Isten! a szép Regináld annyira asszonyinak, leányának esküdte a fülébe szilaj csókok között, hogy „örökké!” és annyira elusogta, hogy „senki mást rajtad kívül soha!...”

Tessék elhinni, a szép Regináld sirt két ségbesésében és ugy sóhajtozott:

— **Eh miért is esküdtem badar szívvel annyira, hogy örökké és egyedül őt fogom szeretni. A temérdek esküben most sehogyse találom az egyet: pedig — esküszöm! most igazán váltanám ez egyet, ha akkor, a mikor tettem, nem is volt igaz! Jaj nekem, hogy így játszottam az eskükkel; most bosszút állanak rajtam.**

Valósággal buskomor lett a szép Regináld. Naphosszat ott állt az ablakban és szegény, fíradt emlékezete lankadt szárnyakkal röpködött a multban a hamis szerelmek tarlójára. keresve azt az egy igaz szemet, a melyből a jövő boldogsága kicsirázott volna. Közben pergett az idő. A vén kulcsáron meg a feleségén kívül a kecskeörző leány mellé felkerült a négytornyú kastélyba egy ifju kecskepásztor is. Mind párosával voltak, csak a szép Regináld bolyongott egymagán a felső szobákban, nézte sóhajtozva, miként borítja a hegyeket a hó, mialatt csiggedt lelke veszendő reménységgel kutatta a letűnt multban az elveszett jóvendőt.

Szóllósi Zsigmond.

intézményt hoztak létre. Allamosították a községi iskolákat, tavasszal pedig megkezdik a forgalmasabb utak kikövezését.

— **Keresztes-háboru a burokért.** Emlegettük már Henri Rochefort, a Dreyfus pörben híressé lett párisi újságíró azon tervét, hogy a világ minden nemzetségéből toborzott önkéntes sereggel keresztes háborut indítsanak Dél-Afrika szabadságának kivívásáért. Különös eszméjét a következő levélben indokolja meg, melyet tegnap, sajtókezű aláírásával ellátva a Torontál szerkesztőségének is megküldött. Levelének tartalma ez:

Páris, december.

Igen tisztelt uram és kollégám!

Gyermekes ábránd volna abban bízni, hogy a nagyhatalmak akármilyen módon is segélyre legyenek a vitéz buroknak. Hiszen erejük növesztője az, hogy mindig és mindenütt elnyomják a gyengébbet.

Azért erkölcsi kötelessége minden szabadságszerető népnek, mely nem akar keresztes-háborúval, tétlen szemlélője lenni egy bátor és szabad nép összetiprásának, hogy kormányja akaratának ellenére is, a maga ereje szerint, a javára legyen.

Eppen ezért felvettem a vezetésem alatt álló „L'Intransigeant” című napilapban azt az eszmét, mely egész Franciaországban élénk visszhangot keltett. A szándékom nemzetközi bizottságot létesíteni, melynek tagjai a világ legkiválóbb hírlapírói, a nagy humánus egyesületek vezetői volnának.

Mihelyt ez megtörtént, Közép-Európa vala melyik városában gyűlést tartanánk, hogy mint lehetnének segélyükre, anyagi és erkölcsi javakban, pénzzel és véráldozattal a burok szabadságharcának.

Mozgalmunk iránti rokonszenvének és csatlakozásának kifejezését kérjük a L'Intransigeant irodájába (144 rue Montmartre, Páris) küldeni.

Fogadja mélyen tisztelt uram és kollégám nagyrabecülésem nyilvánítását.

Henri Rochefort.

— **Kerge ur és az ötkoronás.** Launk e kellemtelen alakját a szép téli idő látogatásra csábítja. Tegnap kopogás nélkül belépett a redakcióba s szó nélkül egyik munkatársunk orra alá rak egy — ötkoronás ezüstpézt. Munkatársunk, ki igen régen látott hasonló csillogású pénzt, örömmel vette e nem várt ajándékot, de Kerge ur, ki csak a viceivel és nem a pénzével bőkezű, csakhamar kiábrándította

— **Mi ez? kérdé röhögve.**

— **Pézt. Felelé tompa rezignációval dolgozó társunk.**

— **Nem, ez egy város.**

— **Hallgasson, maga bolond.**

— **Bolond az, aki nem látja, hogy ez Nagybecskerek.**

— **Micsoda?**

— **Hát kerek is, becsé is van, no de meg nagy is, tehát Nagybecskerek.**

Kerge ur a következő percben kinn az udvaron a ragyogó hótakarón pihent.

— **A sörgyarak támadása.** Divatos betegségesz már a sajtó állásfoglalása a magyar ipar mellett. Es ezzel ép maguk a magyar iparosok élnek vissza. Nem a sajtó önzetlen, tiszta harcában rejlik a hiba, hanem a honi iparosok zavaros, hogy úgy mondjuk, piszkos érdekharcában, mert a sajtó lelkesítő riadójának minden akkordjából ők tökéli, anyagi hasznot igyekeznek kovácsolni. A honi iparosok, ahogy kissé védett, biztos pozícióban érzik magukat a külföldi versenyyel szemben, nyomban támadást intéznek a fogyasztó közönség ellen, azonnal visszaélnék kedvező helyzetükkel, hogy ezzel saját gyomrukát hizlalhassák. Az önzetlenül munkálkodó sajtó ezt sem nézheti el szó nélkül, mert a sajtó nem egyes gyárosok, nem az összes gyárosok magánérdekeit akarja védeni a honi ipar fellendítésével, hanem az egész magyar társadalomét és így kell, hogy ott is felemelje a szavát, mikor a magyar gyárosok a magyar közönség ellen követnek el oly támadást, amelyhez csak a sajtó jóakaratu pártfogása jutatta őket. Emlegettük már, hogy a budapesti s mint utjabban hírlík, az ország vidéki sörgyarái titokban kártelt kööttek, hogy a sör árát legközelebb érzékenyen felemelik. A magyar borkereskedelem pangását szeretnék most felhasználni, ez most a legzsirosabb koca, a melyben a sörgyarak kitűnő falához jutottak. Nem a gazdasági élet váratlan változása szülte meg a sörgyarak titokban szótt kártelét. Együttal abban is biznak a sörgyarak, hogy a sajtó most amugy is minden lehető elkövet a magyar ipar érdekében. Ez igaz, a sajtó minden tiszta törekvést támogat, minden nemes eszmét, mely ipari és gazdasági életünk javát célozza, terjeszt, de nem tűri el a — visszaélést és semmi esetre sem áll be a sajtó eszköznek ahhoz, hogy a sörgyarak ép az ő támogatásuk révén követhessenek el visszaélést. A sörgyarak tudvalegileg egy a fővárosban mint a vidéken, s hol csak egy korcsma-

bérletet megkaparíthatnak, azonnal rávetik magukat. A helyiséghez keres aztán vendéglőst, a hol saját gyártmányát méretli. Magyarországon ma már majdnem kétharmadrészben a sörgyárak kezében vannak a korcsmai engedélyek. Így természetesen bármely módon könnyen operálnak a nagyközönség rovására. A fogyasztó közönség, a nélkül, hogy csak sejtene is, teljesen ki van szolgáltatva a gyárosok spekulációjának. A sörgyárak ezen újabb támadása mozgásba hozta az ország azon vendéglőseit, kik saját pénzükhöz dolgoznak, de e mozgáshoz még azok is csatlakoznak, akik teljesen le vannak kötve a helyiségbéli sörgyáraknak. A tiltakozást mindenféle megkezdik a sör árának indokolatlan fölemelése ellen.

— Egy agitátor. Lugoson a napokban új román lap fog megjelenni. A lap szerkesztője dr. Branicea Valér lesz. Branicea ezelőtt három évvel szerkesztette a temesvári „Dreptatea”-t, a mely néhány évi nyomorúságos vergődés után a Mocsonyi-féle mérsékelt román nemzeti párt programjával együtt kellő támogatás hiányában megbukott. Branicea Temesvárról elment Bukovinába, a honnan államellenes üzemek miatt száműzték egyszersmindenkorra. A nyáron Brassóban megtartott tanárválasztás alkalmával Branicea megbukott. Legutóbb avval a gondolattal foglalkozott, hogy elmeny Romániába vagy Macedóniába feléleszteni a román nemzeti kultúrát. Targyalásokat is folytatott ez irányban a román kormányval, de Arion bukaresti kultúrminiszter inkább szabadulni igyekezett Branicea felajánlott szolgálataitól. A miniszter attól félt, hogy Branicea rövidlárásával megemmisítheti a román kormányval összes eddigi macedóniai vívmányait. Más alkalmas terrenumot agitációi terjesztésére nem talált Branicea csak Magyarországon. Lugoson akarja Branicea tevékenységét kifejteni az 1881-iki román nemzeti program alapján. Az előjelekből ítélve a lapot azért létesítik, hogy Branicea ne legyen kénytelen éhenhalni. Jó lesz vigyáznunk.

— A „modern Pithia” jés'atai az 1901-ik évre. A híres párisi író Luy fondvillie asszony, a kit egész Franciaországban „modern Pithia” néven ismernek, az évforduló alkalmából ismét előállott jóvendőlésével. A „Gaulois” egyik munkatársa a napokban meginterviewolta a sennek elmondta véleményeit az 1901-ik esztendőnek az egész világot érdekő bekövetkezendő nevezetesebb eseményeiről. Arra kérdésre, hogy a transvaali háboru miképen fog bevégezödni — így válaszolt:

— Még sokáig elhúzzák a háborut, de a burok határozottan győztesek maradnak. Két legjelesebb hadvezérük bámulatos dolgokat fog művelni. A burok teljesen függetlenül akarnak élni s inkább meghalának egy szálig, mintsem Anglia hegemoniája alá kerüljenek. Még a békebíróág gondolatával se igen tudnak megbáratkozni Transvaalban. Az angol királynő bizalmas környezetének befolyása folytán, de meg humanus szempontból is hajlandó a csapatokat lassankint visszahívni Délafrikából és méltányos békét könni Transvaalra. Az angol nép is jól-léskott már a háboruval. Az intervenció tulajdonképpen az orosz udvarból fog kiindulni. Az orosz papság igyekszik rábírní a cárt, hogy fogadjja Krüger elnököt. A cár ugyan még vonakodik, mert nem akar Angliával kikezdeni, szereti a békét, óvakodik minden konfliktustól, de végre mégis meg fog hajolni a főpapság kívánsága előtt.

— A koldus panasza. A nagy hideg legnagyobb nyomorultjai a madarak és a koldusok. Szegény vererek a csikorgó éjjel megfagyva fordulnak ki a házak köpilleireinek közeiből, ahova menekülnek. A koldus pedig nem keres. Ma így panaszkodott egy koldus a városházán: — Oh, jaj, jaj, de nagy baj a hideg nekünk, az urak a nagy hidegben nem veszik ki a kezüket a zsebükéből és így elmaradnak a mi krajcárjaink.

Ah, bizony a nagy hidegben elmaradtak a krajcárok, az ember csak nem áll meg a csikorgó hidegben, hogy a kesztyűjét lehuzva krajcárt keresgéljen a koldusnak.

Irodalom és művészet.

* Uj szinigazgató. Balla Kálmán, a nagybecskereki színház volt világhírnépe, győri szinigazgató lett, még pedig egészen váratlanul. A választás alkalmával ugyanis Békés Sándor lett a győztes, aki azonban visszalépett s így Ballát sürgönyileg hívta fel a szinügyi bizottság, hogy vállalja el az igazgatóságot, amibe ő készséggel bele is egyezett s már meg is kezdte a társulata szervezését. A primadonna természetesen a felesége, Csik Irén asszony lesz.

* Magyar Lányok. Megjelent a Magyar Lányok hetedik évfolyamának első száma. Mindjárt az első számból kitűnik, hogy kitűzött célját, a magyar lányoknak érdekes, hasznos ked-

ves és tanulságos újságot adni a kezébe, lelkiismeretesen beváltja. — Erre nézve különben kész garancia a szerkesztő T. Tutsek Anna munkássága, aki nagy gondtal és izléssel megszerkesztett lapot ad hétről hétre olvasóinak. Igen érdekes a Magyar Lányok pályázata is. A pályázat tárgya a következő: írja meg mindenki saját felfogása szerint, mi volt a legnagyobb öröme és a legnagyobb bánata. A célja e pályázatnak az, hogy rászoktassa, megtanítsa a magyar lányokat a helyes és ügyes levélírásra. Előfizetési ár negyedévre 3 korona.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Harc a pénzügyörökkel. Katalinfalván egy időben nagyon elterjedt szenvedélye volt a lakosságnak a dohánycsempészes. Ami abban állott, hogy a katalinfalvaiak a dohánytermést nem szolgáltaták be hiánytalanul a hatóságnak. A pénzügyörök ezért nap-nap után razzíát tartottak a faluban, ahol mindig akadott valaki horogra. A múlt év elején is három pénzügyör kiement Katalinfalvára és mert észrevették, hogy az egyik ház elől üledten szaladt előlük egy kis leány, benyitottak Bartl Miklós gazdához, aki éppen akkor igyekezett egy csomó dohányt elrejtetni. Mikor ezért a pénzügyörök fel akarták írni a házazmot, Bartl megátámdta egy vasvillával Nagy Miklós pénzügyöri felvigyázót, de nem sebesítette meg. Csakhamar összerutott az egész falu népe és közös erővel kikergették a pénzügyörököt a faluból. Ebben különösen Mausz János és Grözer Péter segédkezett Bartlnak. A nagybecskereki törvényszék annak idején Bartl öt havi, Mauszt és Grözert 4—4 havi fogházra ítélte. A segedi kir. tábla most fel-emelte ezt a büntetést hat, öt és négy havi fogházra.

TAVIRATOK.

Vilma királynő házassága.

Budapest, jan. 9. (A „Torontál” ered. táv.) Hágából távirják: Immár befejezett dolog, hogy a királynő esküvőjét a kitűzött időben, február 7-én okveilen megtartják. Az esküvő csak azok az uralkodók fognak megjelenni, vagy pedig házuk egy tagja által képviseltetni magukat, a kik a királynővel vagy vőlegényével rokonságban vannak. A többi államfő vagy külön küldöttel, vagy diplomáciai képviselőjével fogja magát képviseltetni.

Lukács Béla a ravatalon.

Budapest, jan. 9. (A „Torontál” eredeti táv.) Lukács Bélát a kereskedelmi miniszterium palotájában helyezték ravatalra, abban a szalonszerű nagy szobában, ahol Baross miniszter is kiterítve volt. A temetés iránt Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter intézkedik.

Tűz a tőzsdepalotában.

Budapest, január 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt a tőzsdepalota harmadik emeletén tűz ütött ki. A tűz színhelye éppen a tőzsde nagy terme fölött volt, minek következtében a tőzsde ma egész nap zárva marad. A tüzet egyébiránt csakhamar eloltották.

Öngyilkos lelkész.

Budapest, jan. 9. (A „Torontál” ered. távirata.) Turóc-Szt.-Mártonból jelentik, hogy a turóc-szent-mártoni ev. hitközség segédlelkésze, Obuch János, beretvával fölmeteszette a torját és bele is halt sebébe. Levelet, tizenet nem hagyott hátra s így valószínű, hogy zavart elmével követte el végzetes tettét a még csak huszonhároméves fiatalember.

Rablóvilág Szmirnában.

Budapest, január 9. (A „Torontál” ered. táv.) Konstantinápolyból jelentik, hogy hir szerint egy Mille nevű francia alattvalót tegnap este Szmirna mellett rablók fogták el, a kik 5000 török fontot követelnek váltságdíj fejében.

Leégett árvaház.

Budapest, jan. 9. (A „Torontál” ered. táv.) A rochesteri árvaház leégett. 28 gyermek elpusztult, 30 súlyosan megsérült.

A kínai bonyodalom.

Budapest, január 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Washingtonból jelentik: Conger táviratozza Pekingből, hogy alapos oka van hinni, hogy a császárné nem fogadja el a hatalmak föltételeit.

A burok szabadságharca.

Budapest, jan. 9. (A „Torontál” ered. táv.) Fokvárosból sürgönyzik: Ma 1500 bur fegyveres érkezett Southerlandba, ahol az utat elzárva találták, miért is visszafordultak Calvina felé.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. január 9.

A készárutözsde hivatalos árjegyzései:

Buza	kilos	50 kilogr. ára		kilos	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	67	7.50	7.60	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	76	7.45	7.60	80	7.8	7.9
Pestvidéki	76	7.35	7.45	80	7.75	7.85
Bácskai	76	7.55	7.65	80	0.—	0.—

Rozs	uj	kilos		kilos	kilos	
		elsőrendű	70		72	7.—
„	„	másodrendű	—	—	6.85	7.—
Árpa	„	takarmány	60	62	5.75	6.—
„	„	égetni való	62	64	5.50	5.75
„	„	sőrfőzésre való	64	66	0.—	0.—
Zab	„	—	39	41	5.50	5.75
Tengeri	ó	bánsági	—	—	0.—	0.—
„	„	másnemű	—	—	0.—	0.—

Határidő-üzslet.

Budapest, jan. 9. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett mérsékelt vételkedv. Az árak változatlanok. A tőzsdeépületben kiütött tűz következtében a kötéseket a szomszédos kávéházban eszközölték, míg a tőzsdét magát a mai napra bezárták. A mai határidőzslet jegyzései:

Buza ősze	7.56—7.57
„ tavaszra	7.68—7.69
Rozs ősze	7.33—7.34
Tengeri májusra	4.98—4.99
Zab ősze	6.—6.01

Vonatok érkezése és indulása

Nagy Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekre.

Érvényes 1900. december hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 53 p.; délután 6 óra 10 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
 Verseczről: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
 Alibunárról: este 7 óra 22 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 7 p.; este 6 óra 48 p.
 Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 10 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
 Verseczre: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunárra: reggel 3 óra 55 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 4 óra 8 p.; délután 5 óra 16 p.
 Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 6 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

204325. 26300/FIV. szám. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m.: bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fesherneműk, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Debrecen állomáson 1901. jan. 11-én d. e. 9 órakor.
 Szeged „ „ „ 17 én d. e. „
 Arad „ „ „ 24 én d. e. „

Budapest, 1901. január havában.

Az igazgatóság.

11677. kig. sz. 1900.

38-3.2

9388. tkvi szám 1900.

43-1.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagyszentmiklósi járásához tartozó Szerbnagyszentmiklós és Németnagyszentmiklós községekből álló állatorvosi kör részére Szerbnagyszentmiklós község székhelyvel rendszeresített körállatorvosi állás betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

A körállatorvos javadalmazása 800 korona évi fizetés és a községi és körállatorvosi állások szervezéséről szóló megyei szabályrendelet 10-ik és következő szakaszaiban foglalt mellékjövendekből és husszemle után járó körülbelül 1000 koronából a körhöz egy uradalom tartozik, az ott nyerendő valószínű mellékjövendelem 600 korona.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. t. c. és az 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt, eddigi alkalmazásukat és nyelvismeretüket igazoló pályázati kérvényeiket kozsám 1901. évi február hó 10-ig nyújtsák be

Nagy-Szent-Miklóson, 1900. évi december hó 29-én.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

34687/I. szám.

M. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Piski állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1904. évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és „Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére“ feliratu bori tükba zárt ajánlatok lepecsételve 1901. évi január hó 25-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyújtanandók be.

Bánatpénz fejében 200 korona, azaz kétfélszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1901. évi január hó 24-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadotnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. december hó 27-én.

Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Arverési hirdetmény kivonata.

A perlaszi kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság a m. kir. kincstár képviselőiben a nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság által előterjesztett kérelem folytán a pancsovai Népbanknak Ranics Ida ellen folytatott végrehajtási ügyében dr. Pejov Lipót antalfalvai lakos késedelmes árverési vevő ellen az ezen kir. járásbiróság területén Tomasevác község határában fekvő és a tomaseváci 1743. sz. tkvben foglalt:

1 d. 91. hrsz. 1 hold 800 □-öl szántóra 704 korona becsárban az újabb árverést az 1881. évi 6. t. c. 185 §. alapján elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasevác község határában 1901. évi január hó 24-én d. u. 2 órakor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint Tomasevác községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1900. évi november hó 24. napján.

Tóth, kir. aljbiró.

11 66. szám. kig. 1900.

37-3.2

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járásához tartozó Szerb-Csanád községében lemondás folytán megüresedett körállatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek:

A körhöz Szerb- és Német-Csanád községek tartoznak.

A körállatorvos fizetése 1000 korona, a szabályrendeletileg megállapított díjak és a husszemlével járó körülbelül 100 korona.

A körhöz egy uradalom tartozik, az ott nyerendő valószínű mellékjövendelme 100 korona.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. t. c. és az 1888. évi VII. t. c. követelményeinek megfelelőleg felszerelt pályázati kérvényüket kozsám 1901. évi január hó 31-éig küldjék be.

Nagy-Szent-Miklóson, 1900. évi december hó 28-án.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

Egy jó karban levő bözendorfli

ZONGORA

elköltözés miatt eladó. 41-3.2

Bővebb felvilágosítást ad a szerkesztőség.

201618/D. 1900. szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a miskolczi műhely-telepen létező néhány nagyobb műhely-épület átalakításához és bővítéséhez, valamint egy toldalék-épületnek, rekeszes bódénak és nyílt fészernak előállításához és az épületek csatornázásához szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magas építészeti ügyosztályában (VI. Teréz körút 56. szám, IV. emelet, 27. ajtó) és Miskolcon az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi január hó 26-án déli 12 óráig benyújtandók alulírt igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Teréz körút 56. szám, II. emelet, 10. ajtó)

Az ajánlatok 1 korona, az ajánlat mellékleti ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a miskolczi műhely bővítési munkáira.“

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi január hó 25-én déli 12 óráig 6700, azaz hattezerhatszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (VI. Andrásy-ut, 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat hoz nem csatolandó.

Az értékpapirok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítve vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1901. évi január hó 1.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Lakás.

A Tomaseváci-utca 1835. sz. a. levő házban egy lakás, a mely három utcai és egy udvari szobából, továbbá konyhából, cseléd-szobából, kamrából, pincéből és zárt folyosóból áll, február hó 1-től bérebe adó. 42-3.2

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.